

Κ Α Ν Θ Ο Σ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ Α.Ε.
ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
Κου Ν. ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗ

UNDER THE AUSPICES OF H.E.
THE AMBASSADOR OF CYPRUS
Mr. N. KRANIDIOTIS

ATHENS HILTON GALLERY — 10 - 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1972

It is customary to tell the visitors to a Painting Exhibition something about the art of the painter and his various achievements up to the present moment. I have no special training for this task and consequently, I cannot write about the art of Kanthos. However, I am able to talk about the man and the teacher, whose teaching of art in the High Schools of Cyprus has established in the consciousness of the children (and by extension, the citizens) the value of art as a cultural factor and element of civilized social life.

Telemachos Kanthos, who is the son of a teacher, was born in 1910 in the mountain-village of Alona. After his High School studies, he cultivated his rich talent at the School of Fine Arts in Athens, where he studied painting and engraving. Among the other teachers he had was the memorable Yiannis Kephallinos. His first artistic output up until 1939 consisted of water-colours from Corfu and Attica. The War isolated him in his incomparably beautiful mountain-village, whence he began his Cypriot output with themes of landscape and human-beings in water-colours, sketches and wood-cuts. From 1942 on, he entered the field of Education and at the same time, he worked as a stage-designer and costume-designer for the newly constituted Cypriot Theater, until 1949. The "Market Run by Women", a series of drawings from this period, is a superb example of his artistic creativity.

In 1950 he travelled for 6 months in London, Paris, Italy, and Greece to become familiar with and come in contact with European art. After his return to Cyprus, he was appointed as a lecturer at the Pancyprrian Gymnasium in Nicosia, until 1969. In 1963, he travelled for several months in England, Belgium and Holland. Parallel with his educational service in the twenty-year period between 1950 and 1970, he served art uninterruptedly. His oil paintings had as themes the earth, the landscape and human-beings of the village. At the same time, along the same themes, he created excellent works of engraving, which — for practical reasons — are not being presented in fair proportion in today's exhibition. The work of Kanthos from the period between 1936 and 1960 was presented in Cyprus and abroad in group exhibitions of Cypriot artists, as well as in two big one-man exhibitions: one in Nicosia in 1959 and one in Famagusta in 1960. The works in today's exhibition at the Athens Hilton are a small selection from his painting work during the period 1960—1970.

What characterizes Kanthos intensely is his humanity and his great love for the genuinely grand villagers of the Cyprus highlands, as well as his deep emotion for the mountainous beauty of our Island, which he renders in forms and colours with imposing tones. By character, mild and patient, he is stirred by the toil of the people of the earth and their concern for life — the same hard earth of the mountain masses of the "sweet Island of Cyprus". Transubstantiating this emotion, through his artistic creations, he channels it to the spectator in a way allowing the latter an unlimited extension of emotions and aesthetic delight.

As a teacher, he created a tradition in the teaching of the art-course in the High Schools of Cyprus, especially in the Pancyprrian Gymnasium. His many pupils learned from him about the Beautiful and its significance in human beings' life. From him they recognized how to appreciate artistic value and to seek it in every form of art. From him they became accustomed to evaluate artistic creations and to become involved therewith. They were taught by him that in art lies the most genuine manifestation of ourselves. In the humanizing of this new generation of Cyprus through Education, Kanthos has offered a very great deal both by his own art and his teaching of art.

FRIXOS L. PETRIDES
Minister of Education of Cyprus.

Λόγια

1. Κόκκινες αμυγδαλιές — αίγες	109½ x 87	έκ.	Red Almond Trees — Goats
2. Ήσπερινός	101½ x 89	"	Vespers
3. Γυναϊκοπάζαρο	101½ x 76	"	"Gynaikopazaro" (The Women's Market)
4. Δειλινό Α'	102 x 76½	"	Twilight A'
5. Παράγγες τ' απόγευμα	97 x 61	"	Barracks in the Afternoon
6. Ξερός Κυπριώτικος κάμπος	102 x 50½	"	Dry Cyprus Plain
7. Παιγνιδίσματα στην ποταμιά	96 x 56	"	Play of Light by the Stream
8. Άνοιξη — Προσκύνημα στο Ξωκκλήσι	92 x 72	"	Spring time — Open-air Pilgrimage to the Chapel
9. Άλωνα — πρωινό	92 x 71½	"	Alona in the Morning
10. Στέγες — κληματαριές	91½ x 71½	"	Rooves — Grapevines
11. Σταυρός του Άγιασματή — εκκλησία	91½ x 71	"	"Stavros tou Ayiasmati" church
12. Μαύρες κόρμες	91 x 71½	"	Black Trunks
13. Δειλινό — παράγγες	91 x 71	"	Twilight — Barracks
14. Ήπιστροφή — συλλογισμοί	91½ x 72	"	After Work — Meditations
15. Μαυρομαντούσα μητέρα	81 x 69	"	Mother with Black Kerchief
16. Άσπροφόρα με το βόδι	77 x 71	"	Mother and Infant in White
17. Δάσος Α'	81½ x 69	"	Forest A'
18. Δάσος Β'	77 x 61	"	Forest B'
19. Αύγουστος 1958 — Curfew	80 x 67	"	August 1958 — Curfew
20. Βόδια μέσ' τόν κάμπο	76 x 61	"	Oxen in the Fields
21. Ξερός κάμπος με τά βόδια	68½ x 56	"	Dry Field with Oxen
22. Μεσημέρι — αίγες	76 x 61	"	Noontime — Sleepy Goats
23. Τοπίο όρεινό	76½ x 63½	"	Mountain Landscape
24. Δειλινό Β'	76½ x 61	"	Twilight B'

25. Καλοκαίρι	76½ x 61 "	Summer
26. Τò λιλά τοπίο	63½ x 55½ "	The Lilac Landscape
27. Βαθυγάλανος οὐρανός	63½ x 56 "	Deep - blue Sky
28. Οί κόκκινες στέγες. "Αλώνα	63½ x 56 "	The Red Rooves of Alona
29. Γυναίκες	63½ x 56 "	Women
30. Όρεινό τοπίο 1954	61 x 53½ "	Mountainside, 1954
31. Καρυδιά	56 x 48 "	Walnut - tree
32. Σούρουπο	56 x 48 "	Crazy "Dusk"
33. Πυρωμένες Έννοιες	38½ x 38½ "	Fire-hot Cares
34. Ό ήλιος φεύγει	63½ x 56 "	The Sun about to Set
35. Πορτραίτο	61 x 48 "	Portrait

Ξυλογραφίες

1. Σκοτωμένος — Δεκέβρης τοῦ 1963	Dead figure
2. Ό γεροκαβαλλάρης	Tired ascent
3. Οί γυμνές καρυδιές	Bare walnut trees
4. Γυναίκα τῆς γῆς	Woman of the earth
5. Κοπέλλα κάτω από τις καρυδιές	Girl beneath the walnut trees

I am delighted and moved to pick up my pen to welcome Telemachos Kanthos to our country.

A long-term friendship with a few Cypriot artists, put to the test in the same field of life, incites me to make this welcome. If this is the word of a friend, it is not therefore any less discrete and sober.

From the years of attending the School of Fine Arts, reverberations from the students had reached us older ones, who hadn't yet broken off from the marble columns of the Polytechnic School, bringing us tidings of a Cypriot pupil of Kephallinos with great talent.

Everyone who knows Kanthos' engraving work, which is solid in its tenderness, will justify that first recognition at School.

Later on, he devoted himself with missionary zeal to the technical and artistic education of his own country, but never ceased to make engravings as well as to paint — painting more and more and engraving less and less.

A native Cypriot, he loves the Earth of his fatherland, the ploughed plainlands, the legendary mountains, the rich foliage, the life in the open and transparent air of the Cypriot countryside.

He has become increasingly intoxicated with colour rather than black and white.

With assured will-power, without fanaticism and intolerance, he is resisting the violent currents that are struggling to sweep away "everything that is by chance" in the artistic atmosphere of Cyprus. A vigorous and sensitive receiver, he absorbs whatever suits his artistic idiosyncrasy, he simplifies his means of expression and composes visions which are more broad and ripe with emotion and truth.

Thus mature, with great inner richness and well-loved as always, he is coming to us now to our country too. Welcome to Athens, Telemachos Kanthos.

The lukewarm breeze from the hot Cypriot Earth you are bringing us is welcome received in our Athenian winter.

February 1972.

SPIROS VASSILIOU

Είναι παλιά συνήθεια να κατατοπίζονται κάπως οι επισκέπτες εκθέσεως ζωγραφικής για την τέχνη του ζωγράφου και τις μέχρις ώρας επιτυχίες του. Δεν έχω καμιά ειδικότητα για τούτη τη δουλειά και συνεπώς δεν μπορώ να γράψω για την τέχνη του Κάνθου. Μπορώ όμως να μιλήσω για τον άνθρωπο και τον δάσκαλο, του οποίου η διδασκαλία της τέχνης στα γυμνάσια της Κύπρου έθεμελίωσε στη συνείδηση των παιδιών — και κατ' έπекτασιν των πολιτών — την αξία της τέχνης ως πολιτιστικού παράγοντος και στοιχείου πολιτισμένης κοινωνικής ζωής.

Ο Τηλέμαχος Κάνθος, γιός δασκάλου, γεννήθηκε το 1910 στο όρεινό χωριό "Άλωνα. Μετά τις γυμνασιακές του σπουδές καλλιεργεί το πλούσιο ταλέντο του στη Σχολή Καλών Τεχνών των 'Αθηνών, όπου σπούδασε ζωγραφική και χαρακτηριστική έχοντας δάσκαλο ανάμεσα σ' άλλους τον άειμνηστο Γιάννη Κεφαλληνό. Η πρώτη καλλιτεχνική του παραγωγή ως το 1939 είναι ύδατογραφίες από την Κέρκυρα και την 'Αττική. Ο πόλεμος τον απομονώνει στο άσπυγκαιτο όρειο όρεινό χωριό του, απ' όπου ξεκίνησε την κυπριακή του παραγωγή με θέματα το τοπίο και τους ανθρώπους σε ύδατογραφίες, σχέδια και Ξυλογραφίες. Από το 1942 μπαίνει στην εκπαίδευση, συγχρόνως δέ εργάζεται για το νεοσύστατο Κυπριακό θέατρο ως το 1949 σαν σκηνογράφος-ένδυματολόγος. Το «γυναικοπάζαρο», μία σειρά σχέδια της περιόδου αυτής, είναι ένα Ξεχωρο δείγμα της καλλιτεχνικής του δημιουργίας.

Το 1950 ταξιδεύει για 6 μήνες στο Λονδίνο, Παρίσι, 'Ιταλία, 'Ελλάδα για γνωριμία και επαφή με την ευρωπαϊκή τέχνη. Μετά την επάνοδό του στην Κύπρο διορίζεται καθηγητής στο Παγκύπιο Γυμνάσιο Λευκωσίας ως το 1969. Κατά το 1963 ταξιδεύει για λίγους μήνες στην 'Αγγλία, Βέλγιο και 'Ολλανδία. Παράλληλα με την εκπαιδευτική του ύπηρεσία κατά την εικοσαετία 1950—1970 ύπηρετεί άδιάκοπα την τέχνη ζωγραφίζοντας με λάδι, έχοντας σά θέματα τη γη, το τοπίο, τον άνθρωπο του χωριού. Τον ίδιο καιρό δημιουργεί Ξεαίρετα Ξεγα στη χαρακτηριστική πάνω στα ίδια θέματα, που για λόγους πρακτικούς δεν παρουσιάζονται σε καλή άναλογία στη σημερινή Έκθεση. Η εργασία του Κάνθου της περιόδου 1956—60 παρουσιάστηκε στην Κύπρο και στο Ξξωτερικό σε εκθέσεις ομαδικές Κυπρίων καλλιτεχνών και σε δυο μεγάλες άτομικές, μία στη Λευκωσία το 1959 και μία στην 'Αμμόχωστο το 1960. Τα Ξεγα της σημερινής άτομικής του εκθέσεως στο Χίλτον 'Αθηνών είναι μικρή έκλογή από τη ζωγραφική του εργασία της περιόδου 1960—70.

Αυτό που χαρακτηρίζει έντονα τον Κάνθο είναι η ανθρωπιά του και η μεγάλη του άγάπη για τους άρχοντικούς πραγματικά χωρικούς της όρεινης Κύπρου, και η βαθιά του συγκίνηση για την βουνήσια όμορφιά του νησιού μας, που αποδίδει σε σχήματα και χρώματα σε τόνους όποβλητικούς. Από χαρακτηριστικά μελίσχως και καλύτεροσ συγκινείται από το μόχθο και τη βιοτική μερίμνα των ανθρώπων της γής, την ίδια τη σκληρή γή των όρεινων άγκων της εγλυκίας νήσου Κύπρουσ και μετασπώνοντας τη συγκίνηση αυτή τη διοχετεύει μέσα από τά καλλιτεχνικά του δημιουργήματα στον θεατή κατά τρόπο που έπιτόπει σ' αυτόν άπέραντη προέκταση συνασθημάτων και αισθητικής εγφοσώνης.

Σαν δάσκαλος έδημοιόρησε παράδοσιν στη διδασκαλία του μαθήματος της τέχνης στα γυμνάσια της Κύπρου, ιδιαίτερα στο Παγκύπιο Γυμνάσιο. Οι πολλοί μαθητά του έμαθαν απ' αυτόν τό όρειο και τη σημασία του στη ζωή του ανθρώπου. Γνώρισαν απ' αυτόν να εκτιμούν την καλλιτεχνική αξία και να την άναζητούν σε κάθε μορφή τέχνης. Έθίσθησαν απ' αυτόν στην αξιολόγηση των καλλιτεχνικών δημιουργημάτων και στην άναστροφή με αυτά. Έδιδάχθησαν απ' αυτόν ότι στην τέχνη είναι η πιο γνήσια εκδήλωσησ του έαντου μας. Στον Ξξανθρωπισμό της νέας γενεάς της Κύπρου διά της εκπαίδευσεσ ο Κάνθος προσέφερε πάρα πολλά με την τέχνη του και τη διδασκαλία του μαθήματος της τέχνης.

ΦΡΙΣΟ Σ Α. ΠΕΤΡΙΑΝ Σ
Ύπουργός Παιδείας της Κύπρου.

Με χαρά και συγκίνηση πιάνω το κοντόλι να καλωσορίσω στον τόπο μας τον Τηλέμαχο Κάνθο.
Μιά φιλία μακρόχρονη με λιγοστούς Κύπριους καλλιτέχνες, δοκιμασμένη στην ίδια στάση ζωής, με παρακινεί σε τούτον τον χειρισμό. "Αν ο λόγος είναι φιλικός δεν είναι για τούτο λιγότερο δια-
κριτικός και νηφάλιος.

"Από τὰ χρόνια τῆς μαθητείας στή Σχολή Καλῶν Τεχνῶν οἱ σπουδαστικοὶ ἀντίπαλοι φέροναν σέ
μᾶς τοὺς γεροντότερους πού δὲν εἴχαμε ἀκόμα ξεκόψει ἀπὸ τὴς μαρμαρένιες κολόνες τοῦ Πολυτεχνείου
τὴ φήμη γιὰ ἕναν Κύπριο μαθητὴ τοῦ Κεφαλληνοῦ μὲ μεγάλο ταλέντο.

"Ὅσοι ξέρονν τὸ στέγεο στὴν τρυφεράδα τοῦ χαρακτικὸ ἔργο τοῦ Κάνθου θὰ δικαιώσουν ἐκείνη
τὴν πρώτη σχολικὴ ἀναγνώριση.

Δοσμένοι ἀργότερα μὲ ἱεραποστολικὸ ζῆλο στὴν τεχνικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ παιδεία τοῦ τόπου του
δὲν παύει νὰ χαράζει καὶ νὰ ζωγραφίζει. Νὰ ζωγραφίζει ὄλο καὶ περισσότερο καὶ νὰ χαράζει ὄλο καὶ πὺ
λίγο.

Γηγενὴς Κύπριος ἀγατὰ τὴ Γῆ τῆς πατρίδας του, τοὺς δογόμενους κάμπους, τὰ θρυλικὰ βουνά,
τὴς πλούσιες φυλλωσιές, τὴ ζωὴ στὸν ἀνοιχτὸ καὶ διάφανο ἀέρα τοῦ Κυπριακοῦ ὑπαίθρου.

Τὸ χρώμα τὸν μεθὰ ὄλο καὶ πὺ πολὺ ἀπὸ τὸ ἄσπρο μαῦρο τῆς χαρακτικῆς.

"Ἀντιστέκεται μὲ σίγουρη θέληση χωρὶς φανατισμὸ καὶ μισαλλοδοξία στὰ βίαια σείματα πού πα-
σχίζουν νὰ σαρώσουν ἐπὶν τὸ προστυχόν στὴν καλλιτεχνικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς Κύπρου. Ζωντανὸς καὶ
εὐαίσθητος δέκτης ἀφομοιώνει ὅ,τι ταιριάζει στὴν καλλιτεχνικὴ του ἰδιοσυγκρασία, ἀπλοποιεῖ τὰ ἐκφρα-
στικὰ του μέσα καὶ συνθέτει ὁράματα πὺ πλατειά καὶ πὺ μεστὰ ἀπὸ συγκίνηση καὶ ἀλήθεια.

"Ἐτσι ὄρμος, μὲ πολὺ τὸ μέσα πλοῦτος καὶ πάντα ἀγαπητὸς μᾶς ἔρχεται τώρα καὶ στὸν τόπο
μας. Καλῶς ὄρισες Τηλέμαχε Κάνθο στὴν Ἀθήνα.

Τὸ χλιὸ ἀεράκι ἀπὸ τὴ ζεστὴ Κυπριακὴ Γῆ πού μᾶς φέρνεις εἶναι καλοδεχούμενο στὸν Ἀθηναϊκό
μας χειμῶνα.

